“БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ҮНЭЛГЭЭ ЭРХЛЭГЧДИЙН ХОЛБОО” ТББ

“БОҮЭХ” ТББ-ЫН ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ, ЦААШДЫН ХАНДЛАГА

“БОҮЭХ” ТББ-ын Гүйцэтгэх захирал
Б.Ихбаяр

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ҮНЭЛГЭЭНИЙ ҮЕ ШАТ , ТҮҮХЭН ХӨГЖИЛ

Монгол Улсад БОНБҮ–ний хөгжлийг үндсэн 4 үе шатанд хуваан үздэг. Үүнд:

а) Эхлэлийн үе (1987-1988)

б) Өрнөлийн үе (1989-1992)

в) Идэвхтэй хөгжлийн үе (1993 -1997 он)

д) Шинэчлэл, шилжилтийн үе (1998 оноос хойш)

ТӨР, ХУВИЙН ХЭВШЛИЙН ТҮНШЛЭЛ

- Байгаль орчны нөлөөлөх байдлын үнэлгээний эрх зүйг хэрэгжүүлэх үүрэг төрд ногддог.
- Төр энэ үүргээ хувийн хэвшлийн байгууллагуудад эрхээ шилжүүлж гүйцэтгүүлдэг.
- Төр үнэлгээний ажлын үр дүнг үндэслэн эцсийн шийдвэр гаргадаг.

ТӨР, ХУВИЙН ХЭВШЛИЙН ТҮНШЛЭЛ

- БОННҮ-г хувийн хэвшлийн байгуулагууд хийж буй туршлага Монголын нөхцөлд нэгэнт зүгширч, Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн нэг хэлбэр болон төлөвшижээ.

- Өнөөдөр үнэлгээ эрхлэгчдийн 30 орчим хувь нь 10-20 жил, 40 орчим хувь нь 3-10 жил байгаль орчны судалгаа, үнэлгээ хийж ирсэн нь энэ чиглэлээр зохих хэмжээний туршлагатай, чадавхтай болсон.

- 2006 оноос хойш БОАЖЯ-тай хамтран үнэлгээ эрхлэгчдийг чадавхжуулах, мэргэжлийг нь дээшлүүлэх сургалтуудыг зохион байгуулж ирсэн бөгөөд ингэснээр үнэлгээний компаниуд мэргэжлийн түвшинд хүрч, нилээн сайн мэдлэг, чадвартай болсон.

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ НӨЛӨӨЛЛИЙН НАРИЙВЧИЛСАН ҮНЭЛГЭЭ ХИЙХ ЭРХ АВСАН АЖ АХУЙН НЭГЖ

- 2017 оны 3-р сарын байдлаар БОНҺҮ хийх эрх авсан 189 аж ахуйн нэгж байна. Эдгээр аж ахуйн нэгжээс 30 гаруй хувь нь идэвхтэй үйл ажиллагаа явуулж байна.

- Идэвхтэй үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжийн 50 гаруй хувь нь Холбооны гишүүн компаниуд байна.

- Мэдээллийн санд бүртгэгдсэнээр өнгөрсөн хугацаанд нийт **4710 төсөлд БОНҺҮ хийсэн байна.** Үүнд: үйлчилгээний 1878, Дэд бүтцийн 575, Уул уурхайн 943, ХАА, үйлдвэрлэлийн 1314 төсөл байна. Байгаль орчны мэдээллийн санд 30-хан компани л мэдээллээ оруулсан байгаа нь хангалтгүй үзүүлэлт байна.

"БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ҮНЭЛГЭЭ ЭРХЛЭГЧДИЙН ХОЛБОО" ТББ

Үнэлгээний мэргэжлийн компаниуд өөрсдийн нийтлэг сонирхлын дагуу эвлэлдэн нэгдэж, 2005 онд улсын бүртгэлд бүртгэгдэж, үйл ажиллагаагаа эхэлсэн бөгөөд байгаль орчны үнэлгээ эрхэлдэг мэргэжлийн 35 байгууллагыг эгнээндээ нэгтгээд байна.

Тус холбоо нь:

Гишүүн байгууллагууддаа мэргэжил, арга зүйн туслалцаа үзүүлэх, ажлын уялдаа холбоог сайжруулж нэгдсэн менежменттэй болгох, тэдний үйл ажиллагааг дэмжих, байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний үр дүн, чанарт хяналт тавих механизмыг бий болгох, гадны ижил төрлийн байгууллагатай хамтран ажиллах, харилцан туршлага солилцоход нь туслах, гадаад болон дотоодын төсөл хэрэгжүүлэх зорилгоор байгуулагдсан.

ХОЛБООНЫ УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛ

Тэргүүн

Удирдах зөвлөлийн гишүүд

Гүйцэтгэх захирал

Ц.Адьяасүрэн

Г.Туваансүрэн

Х.Хайрат

Д.Энхбаяр

Д.Содном

Ж.Осоржамаа

С.Түмэннаст

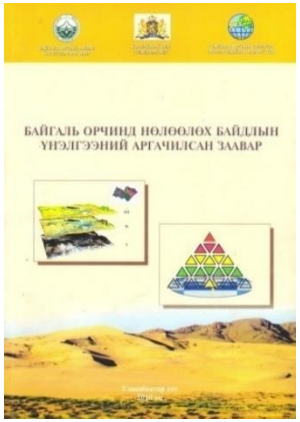

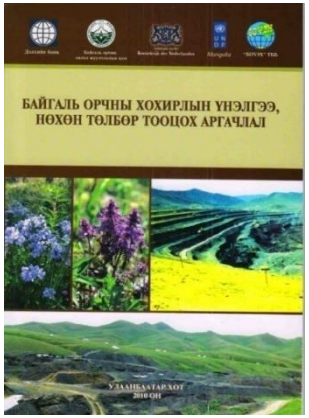
Үйл ажилгаа эрхэлсэн секторууд

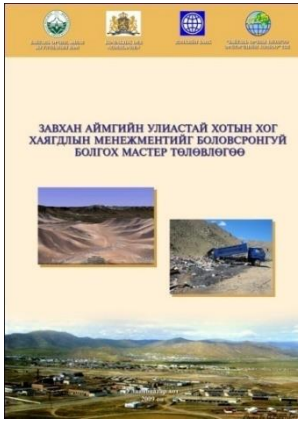
Судалгаа арга зүйн сектор	Сургалт, зөвлөх үйлчилгээний сектор	Хамтын ажиллагааны сектор	Олон нийтийн арга хэмжээ хариуцсан сектор	Дотоод хяналт, ёс зүйн сектор
				

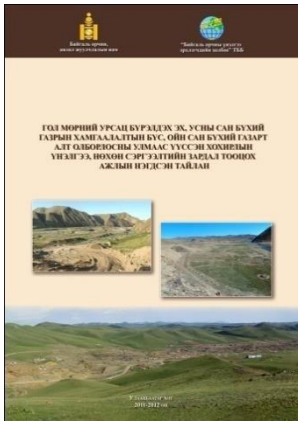
ТӨР БА БОҮЭХ-НЫ ХАМТЫН АЖИЛЛАГАА

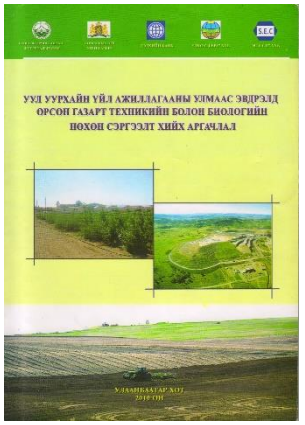
Тус холбоо байгаль орчны салбарт төрийн зарим чиг үүргийг гүйцэтгэж ирсэн бөгөөд тухайлбал, байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний аргачлал, байгаль орчны хохирлын үнэлгээ, нөхөн төлбөр тооцох аргачлал, нөхөн сэргээлтийн аргачлал болон байгаль орчны эрхзүйн баримт бичгийг боловсруулах олон ажлыг салбарын эрдэмтдийн оролцоотой-гоор хийж гүйцэтгэсэн.

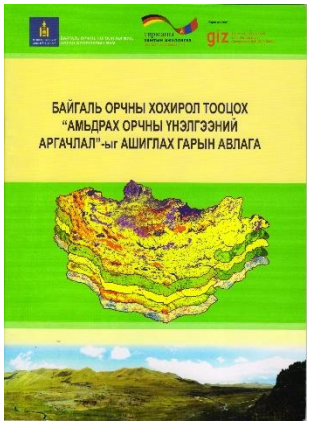

Бидний хийсэн ажлууд

2006 онд

•“Байгаль орчны үнэлгээний мэргэжилтэн, шинжээчдийн мэргэжил дээшлүүлэх”,
•“Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний шинжээчдийн чадавхийг сайжруулах” сургалтуудыг зохион байгуулсан.
•“Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний шинжээч нарт зориулсан гарын авлага” боловсруулсан.

2007 онд

Байгаль орчны яам, Усны үндэсний хороотой хамтран “Ус-амьдрал” сэдэвт аяныг зохион байгуулан, Улаанбаатар хотын цэвэр усны үйлдвэрүүдэд судалгаа хийж, ус хангамжийн төв эх үүсвэрийн орчинд болон Туул голын сав газарт цэврлэгээний ажил зохион байгуулсан.

2008 онд

“Àøèãò ìàëòìàë îëáîðëîõ, áîëîâñðóóëàõàä ¿¿ñýõ õîõèðëûí ýêîëîãè-ýäèéí çàñãèéí ¿íýëãýý, õîõèðîë òîîöîõ àðãà÷ëàë”-ыг áîëîâñðóóëæ, Áàéãàëü îð÷íû Càéäûí 207 òîìò òóøààëààð áàòëàí ìºðä¿¿ëñýí.

Бидний хийсэн ажлууд

2009 онд

“Баруун бүсийн тулгуур төв-Улиастай, Ховд хотуудын хог хаягдлын менежментийг боловсронгуй болгох мастер төлөвлөгөө” боловсруулсан.

2010 онд

- "Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний аргачилсан заавар" боловсруулж Байгаль орчин, аялал жуулчлалын Сайдын А-2 тоот тушаалаар батлагдсан.
- "Байгаль орчны хохирлын үнэлгээ, нөхөн төлбөр тооцох аргачлал"-ыг шинэчлэн боловсруулж, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын Сайдын А-156 тоот тушаалаар батлуулсан.

2011 онд

"Гол, мөрний урсац бүрэлдэх эх, усны сан бүхий газруудын хамгаалалтын бүс, ойн сан бүхий газарт ашигт малтмал хайх, ашиглахыг хориглох тухай" Монгол Улсын хуулийн хүрээнд хамрагдаж буй 242 тусгай зөвшөөрлийн талбайнуудын байгаль орчны хохирлын үнэлгээ, нөхөн сэргээлтийн зардал тооцсон ажлыг нэгтгэн хянаж, нэгдсэн тайлан боловсруулсан

Бидний хийсэн ажлууд

2013-2014 онд

Байгаль орчны, аялал жуулчлалын яамтай хамтран Байгаль орчны хууль эрхзүйн шинэчлэлтэй холбогдуулан үнэлгээ эрхлэгчдийн чадавхийг дээшлүүлэх сургалтуудыг зохион байгуулсан.

2015-2016 онд

БОНХАЖЯ болон Германы хамтын ажиллагааны нийгэмлэгийн ЭТИС хөтөлбөрийн газартай хамтран “Байгаль орчны хохирол тооцох амьдрах орчны үнэлгээний аргачлал”-ыг боловсруулж, сургалт зохион байгуулсан.

2017 онд

БОАЖЯ, “TNC” Олон улсын байгууллагатай хамтран “Дүйцүүлэн хамгааллын тооцооллын програм (MDT) ашиглах нь” сургалтыг зохион байгуулсан.

БОНБҮ-НИЙ КОМПАНИУДЫН ХУВЬ НЭМЭР

- Улсад шинэ ажлын байр бий болгож, нэмэгдүүлж байна.
- Хүний нөөцийн чадавхийг бий болгож байна.
- Мэдээллийн асар их сан хөмрөг - тайлан бүтээв.
- Төрийн үүргийг нэр төртэй хариуцан хэрэгжүүлж байна.

Байгаль орчны зөвлөх үйлчилгээ

Байгаль орчны зөвлөх үйлчилгээ нь амьдрах орчны аюулгүй байдлыг хангахад байгаль хамгааллын бодлогыг хэрэгжүүлэхэд чиглэгдэнэ. Энэ нь байгаль орчны багц хуулиар зохицуулагдсан нийгмийн харилцаанд хэрэгжинэ.

Байгаль орчны зөвлөх үйлчилгээгээр үйлдвэрлэл-бизнесийн үйл ажиллагааны технологийн горимд байгалийн нөөцийг зүй зохистой ашиглах, хамгаалах, нөхөн сэргээх гарцуудыг зааж өгнө. Үүнд:

- Шинжлэх ухааны үндэслэлтэй
- Хамгийн оновчтой шийдэлтэй
- Бага зардлаар төлөвлөгдсөн
- Аюулгүй орчныг бүрдүүлсэн
- Ногоон хөгжлийг тодорхойлсон байна.

Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний хууль, эрх зүйн орчин

- 1998 онд шинээр батлагдсан
- 2001 îíä нэмэлт өөрчлөлт орсон
- 2012 оны 5-р сарын 17-ны өдөр шинэчилсэн найруулгаар батлагдсан

Монгол Улсын Засгийн газрын 2013 оны 374-р тогтоолоор баталсан “Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээний журам”

Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн Сайдын 2014 оны 01 дүгээр сарын 10-ны өдрийн А-11 тоот тушаалаар баталсан “Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ хийх аргачлал”

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ НӨЛӨӨЛЛИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ШИНЭ ТӨРӨЛ, ХЭЛБЭР

- УИХ-аас 2012 онд Байгаль орчны багц хуулийг шинэчлэн баталсантай холбогдуулан бусад хуулиуд тухайлбал, БОНБҮ-ний тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлтүүд орсон. Энд байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээг ангилж өгсөн /4 дүгээр зүйл/.
- Байгаль орчны стратегийн үнэлгээ
- Байгаль орчны төлөв байдлын үнэлгээ
- Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ
  - Өмнөх хуулийн зохицуулалтад өөрчлөлт ороогүй
- Хуримтлагдах нөлөөллийн үнэлгээ

Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ
Байгаль орчны стратегийн үнэлгээ
Байгаль орчны төлөв байдлын үнэлгээ
Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ
Хуримтлагдах нөлөөллийн үнэлгээ
УИХ, ЗГ-аас батлагдах бодлогын баримт бичиг, хөтөлбөр, төлөвлөгөөнд хийнэ
Томоохон бүх төслүүдэд төслийн баримт бичгийг боловсруулах шатанд хийнэ.
Шинээр байгуулж байгаа болон одоо ажиллаж буй үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, барилга байгууламж, тэдгээрийг шинэчлэх, өргөтгөх, байгалийн нөөц ашиглах аливаа төсөлд хийнэ.
Тодорхой бүс нутаг, усны сав газрын хэмжээнд /иргэн, ААНБ-аас хэрэгжүүлж буй төслүүдэд/ хийнэ.
Ерөнхий үнэлгээ
Хэрэгжүүлэх боломжгүй
Нөхцөл болзолтой хэрэгжүүлэх
Нарийвчилсан үнэлгээ хийлгэх шаардлагатай
Нарийвчилсан үнэлгээ
Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө
Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө
Орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөр

Байгаль орчны зөвлөх үйлчилгээнд дараах үйл ажиллагаа хамаарна

Уул уурхай

Дэд бүтэц

Үйлдвэрлэл, үйлчилгээ

Хөдөө аж ахуй

- БОТБҮ
- БОНЕҮ
- БОННҮ
- БОМТ

- Байгаль орчны хяналт мониторинг
- Байгаль орчны аудит
- Газрын хянан баталгаа

Байгаль орчны зөвлөх үйлчилгээний бүтээгдэхүүн

БОТБҮ нь аливаа төслийн техник эдийн засгийн төлөвлөлтийн баримт бичиг, зураг төсөл, улсын болон бүс нутаг, салбарын хэмжээнд хэрэгжүүлэх хөгжлийн хөтөлбөр, төлөвлөгөөг боловсруулах явцад тэдгээрийг хэрэгжүүлэх нутаг дэвсгэрийн байгаль орчны төлөв байдлыг судлан тогтоож, цаашид төсөл хөтөлбөр, төлөвлөгөө, бодлого, боловсруулахад анхаарах байгалийн нөхцөл, орчны онцлогийг тодорхойлно.

БОННҮ-гээр иргэн, аж ахуй нэгж, байгууллагаас тодорхой төслийг хэрэгжүүлэх явцад байгаль орчинд учруулж болзошгүй сөрөг нөлөөлөл, үр дагаврыг урьдчилан тодорхойлж, түүнийг бууруулах, арилгах арга хэмжээг тогтооно.

БОМТ-г төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн байгаль орчныг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, нарийвчилсан үнэлгээгээр тогтоосон сөрөг нөлөөлийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх, болзошгүй сөрөг үр дагаврыг хянах, илрүүлэх зорилгоор боловсруулна.

Эрсдэлийн үнэлгээгээр õèìèéí õîðò áолон àþóёòàé áîäèñ, òýäãýýðèéí íýãääýëòýé õàðüöàõ ÿâöàä õ¿íèé ýð¿¿ë ìýíä, áàéãàëü îð÷èí, ìàë àìüòàíä ¿ç¿¿ëæ áîëçîøã¿é ñºðºã íºëºº, îñîë ýðñäэ-ëèéã ñóäëàí òîãòîîæ, ¿íýëãýý ºãºõ, ñºðºã íºëººëëººñ óðüä÷è-ëàí ñýðãèéëýõ, áóóðóóëàõ àðãà õýìæýýã òîãòîõîéëно.

БОХШХ-т төслийн үйл ажиллагааны улмаас байгаль орчны төлөв байдалд үзүүлж байгаа өөрчлөлтийг хянах, шинжилгээ хийх, үр дүнг тайлагнах, түүнийг хэрэгжүүлэх арга хэлбэр, хянах үзүүлэлтүүд, хяналт шинжилгээ хийх хуваарь, шаардагдах хөрөнгө зардлыг тодорхойлон тусгана.

БҮТЭЭГДЭХҮҮН-ТАЙЛАН

ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН БОЛОВСРУУЛАХ:

- Асар их цаг хугацаа, хүн хүчний чадавх шаардсан ажил
- Өндөр мэдлэг, ур чадвар шаардана
- Тайланд давхацуулах хандлага гаргахгүй байх
- Мэдрэмж шаардана
- Байгаль орчны суурь мэдлэгтэй байх
- Улс орны хэтийн төлөвтэй уялдуулах
- Үнэлгээний тайлан нь яам, үнэлгээний компани хоёрын хамтын бүтээл учраас хоёр тал хариуцлагатай хандах
- Тайлан нь батлагдсаныхаа дараа төрийн бодлогын баримт бичиг болдог.

ҮНЭЛГЭЭНИЙ КОМПАНИУДЫН ҮҮРЭГ, ХАРИУЦЛАГА

Байгаль орчны үнэлгээ эрхэлдэг компануудын үүрэг:

- Тайланд хариуцлагатай хандах
- Тайланг чанартай сайн боловсруулах
- Чадавхиа байнга дээшлүүлж байх
- Үүргээ өндөр ухамсарлах

ТУЛГАМДСАН АСУУДАЛ, БЭРХШЭЭЛ

- БОНБҮ-г хувийн хэвшлийн байгуулагууд хийж буй туршлага Монголын нөхцөлд нэгэнт зүгширч, ТХХТ-ийн нэг хэлбэр болж төлөвшижээ.
- Гэвч үнэлгээ эрхлэгчид нь эдийн засаг, санхүүгийн хувьд хүндрэлтэй хэвээр байсаар байна. Хуульд үнэлгээний эрх авсан компани өөрөө хөгжих механизм байхгүй байна.
- Хүний нөөц, чадавхи дутмаг байсаар байна.
- Үнэлгээний ажил улс орны эдийн засгийн байдлаас эрс хамаарч байна.
- Төрийн дэмжлэг тодорхой хэмжээгээр дутагдаж байна.
- Тайланд орон нутгаас санал авахад ихээхэн бэрхшээлтэй байна.

ЦААШДЫН ЗОРИЛТ

- Үнэлгээний чанарыг сайжруулахад арга зүйн асуудал маш хэрэгтэй.
- Үнэлгээ эрхлэгчдийн чадавхийг дээшлүүлэх нь үнэлгээний чанарыг сайжруулах нэг нөхцөл болно.
- Үнэлгээний компаниуд өөр хоорондоо хэт өрсөлдөж зах зээлээ булаацалдаж үнэ тарифыг буулгах бус, томоохон төслүүдэд хамтарч ажиллах, үнэлэмжээ өсгөх шаардлагатай байна.
- Цаашид зах зээлээ өргөжүүлэх бодлого барих хэрэгтэй байна. Тухайлбал,

ҮНЭЛГЭЭНИЙ ШИНЭ ЗАХ ЗЭЭЛ

- Барилгын бүх төрөл
- Хот байгуулалт, гэр хорооллын дахин төлөвлөлт г.м.
- Хөдөө аж ахуй

ГАЗАР ТАРИАЛАН:

- Тосны ургамал
- Цагаан будаа
- Усалгаатай тариалан
- Химийн бордоо

МАЛ АЖ АХУЙ:

- Эрчимжсэн МАА
- Хагас суурин МАА
- Бэлчээрийн МАА

Анхаарал хандуулсанд баярлалаа

Холбоо барих хаяг:

Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг 4-р хороо,
Барилгачдын талбай-13, Барилга корпорацийн байр 2-24 тоот
Утас: 331249, 99012565
И-ìэéё õàÿã : ikheco_e@yahoo.com